

Thomas B. Jones: The Sumerian Problem. Major Issues in History, ed. C. Warren Hollister. New York, London, Sydney, Toronto, 1969. 142 s.

Denne lille bog giver en oversigt over mere end 100 års diskussion først om Sumerernes eksistens overhovedet, siden om tidspunktet for deres bosættelse i Mesopotamien. Man får herunder et interessant indblik i denne videnskabs metoder og navnlig dens stundom noget hårtrukne argumenter, såvel af filologisk som arkæologisk art.

Muligvis kan bogen tjene til at sætte problemerne på plads for den interesse-rede lægmand, der er blevet forvirret ved at have læst først f. eks. en af Woolleys' ældre bøger fra 1930'erne og derefter en af Kramer's fra 1960'erne. Men det er sørgeligt, at en historiker med særlig interesse for denne periode, når han vil give en oversigt over et så vigtigt problem, serverer en uoverskuelig samling af referater, artikeludtog og hele artikler, der intet nyt fortæller den historiker, som har holdt sig blot nogenlunde ajour i de nyere oversigtsværker som Fischers *Weltgeschichte*, *Nouvelle Clio* eller den reviderede udgave af *Cambridge Ancient History*.

Bogen er uden register og slutter med en selektiv biografi på 16 (!) numre. Heri er der ingen på tysk, og man forledes til at tro at Woolley intet har skrevet siden 1928. Som professor Jones selv siger det i forordet: *Caveat lector*.

N. M. Saxtorph

Edouard Will: Le Monde Grec et l'Orient. Le Ve Siècle (510–403). Peuples et Civilisation, Presses universitaires de France, Paris, 1972. 716 s. 80 fr.

Den lærde professor ved universitetet i Nancy har med denne tunge bog udsendt første bind af en ny Grækenlandshistorie, hvis andet bind skal omfatte 4. og 3. årh. f. Kr. Værket er disponeret i to bøger (livres): *Histoire générale*, der omfatter den politiske historie, og *La Civilisation grecque au Ve siècle*, der behandler det politiske system, religiøse aspekter samt økonomien, alle i forholdet til la civilisation. De to bøger bindes sammen af et *intermezzo* (s. 403–10), der er udtryk for forfatterens grundholdning som historiker: »une civilisation est un tout, mais qui ne cesse jamais de se transformer«. Historikerens opgave må da være at skildre denne bestandigt skiftende helhed, såvel historisk-kronologisk som systematisk, dersom disse betegnelser overhovedet giver mening inden for Wills univers. Man må spørge sig selv, hvad der forleder en forfatter, der opfatter historien så omfattende, til at adskille politisk historie fra t. eks. institutionshistorie så skarpt som her. Formentlig ligger der kompositoriske mere end historieteoretiske overvejelser bag, men det virker ikke lettende for læsningen af bogen, at forfatteren side 146 indfører demokratiet i Athen ved et kup, men først side 448 ff beskriver det. Man må uvilkårligt spørge, hvilket publikum forfatteren skriver for. Begynderen må læse bogen adskillige gange for at få det fulde udbytte, mens den viderekomne ofte lades i stikken. Dette skyldes bl. a., at forfatteren ikke fra starten gør rede for sine kilder og for, hvorledes han agter at benytte dem. Et sådant oversigtskapitel er i udpræget grad et *desideratum*. Det ville formentlig også have tvunget forfatteren til mere entydigt